

Uppdragsgivare
Svenskt Näringsliv

*Rörelseresultat i
välfärdsbolag -
en jämförelse*

Oktober 2016

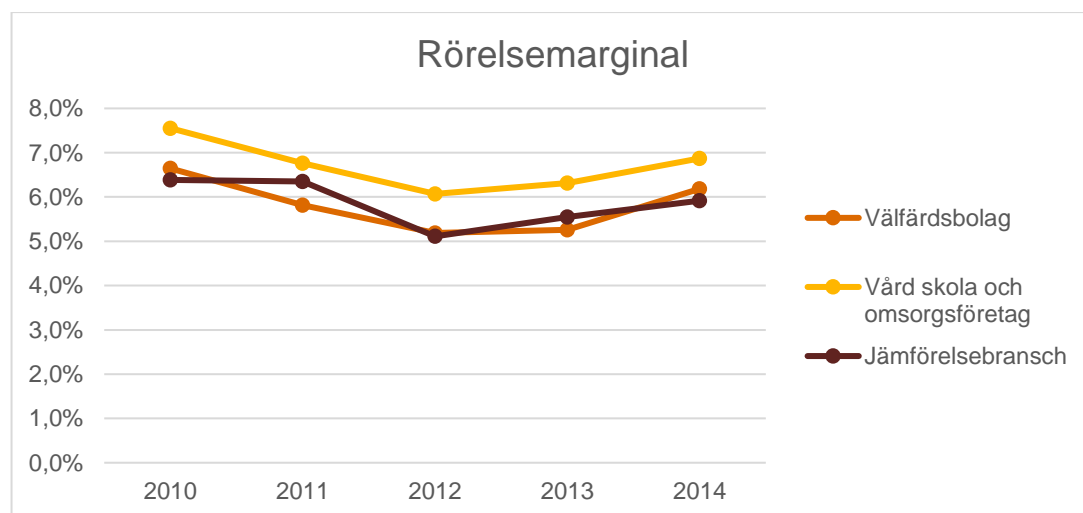
1. Sammanfattning och slutsats

PwC har på uppdrag av Svenskt Näringsliv gjort en analys av de aktiebolag som utför tjänster inom vård, skola och omsorg och som har 50 % eller mer av sin nettoomsättning från kommuner, regioner och landsting, så kallade välfärdsbolag. Vi har analyserat dessa med avseende på nettoomsättning och rörelsemarginal under perioden 2010 – 2014. Rörelsemarginalen är ett av flera mått på lönsamhet. Det visar hur stor del av intäkterna som används i verksamheten, t.ex. löner, hyror, mat, avskrivning på utrustning, läromedel, förbrukningsmaterial etc.

I rapporten beskriver vi metod och analys, nedan följer en sammanfattning av resultatet av analysen och vår slutsats.

Vi har jämfört välfärdsbolagen med andra bolag som verkar inom samma näringsgrenar som välfärdsbolagen och med en jämförelsebransch som vi skapat av bolag i näringsgrenar inom tjänstesektorn vars produktion också är personalintensiv.

Välfärdsbolagen har i stort sett samma rörelsemarginaler som vår jämförelsebransch under hela den femårsperiod som vi analyserat. De har lägre rörelsemarginaler än vård, skola och omsorgsbranschen som helhet. Detta framgår av diagrammet nedan.

Det är tydligt för såväl välfärdsföretag som för vår jämförelsebransch att företag med höga rörelsemarginaler har en liten del av marknaden. En analys visar att 5,5 % av omsättningen hos välfärdsföretagen sker i bolag som har en rörelsemarginal på 20 % eller mer. Motsvarande för vård, skola och omsorg och jämförelsebranschen är 6,5 % respektive 5,6%. Den absolut största omsättningen i såväl välfärdsbranscherna som vår jämförelsebransch sker i bolag vars rörelsemarginaler understiger 10 %.

Vår sammanfattande slutsats är att välfärdsföretagens rörelsemarginal är något lägre än andra företag som bedriver liknande verksamhet.

2. *Inledning*

PwC har fått i uppdrag av Svenskt Näringsliv att göra en oberoende analys av ekonomiska data avseende den operativa verksamheten i privat ägda välfärdsföretag med fokus på rörelsemarginal.

Rörelsemarginalen är ett av flera mått på lönsamhet. Det visar hur stor del av intäkterna som används driften av verksamheten, t.ex. löner, hyror, mat, avskrivning på utrustning, läromedel, förbrukningsmaterial etc. Vi har valt att fokusera på det måttet eftersom det är lämpligt om man vill undersöka hur stor del av intäkterna som går åt till att bedriva välfärdsverksamheten.

Med välfärdsföretag/välfärdsbolag (begreppen används synonymt) menar vi i denna rapport aktiebolag som enligt utförarregistret¹ har 50 % eller mer av sin omsättning från välfärdstjänster inom vård, skola och omsorg till kommuner, landsting eller regioner.

Eftersom målet är att göra en analys av de privat ägda välfärdsbolagen, har vi vidare rensat data från offentligt ägda välfärdsbolag. En mer detaljerad metodbeskrivning finns som appendix till rapporten. Detta urval, tillsammans med branschjämförelsen, gör denna rapport unik.

Vi vill påpeka att nyckeltalen avser respektive bransch som helhet och att det finns skillnader mellan olika bolag. Måtten är kumulativa, dvs. vi har summerat hela branschens värden, det är inte ett genomsnitt av de ingående aktiebolagens nyckeltal.

Även om det tidigare tagits fram rapporter kring alla eller vissa av välfärdsföretagen av bland annat Svenskt Näringsliv² och Grant Thornton³, har såvitt vi vet ingen tidigare tillämpat den urvalsmetod som vi valt för denna rapport.

Vi hoppas att rapporten ska bidra till ökad kunskap om hur välfärdsföretagen fungerar.

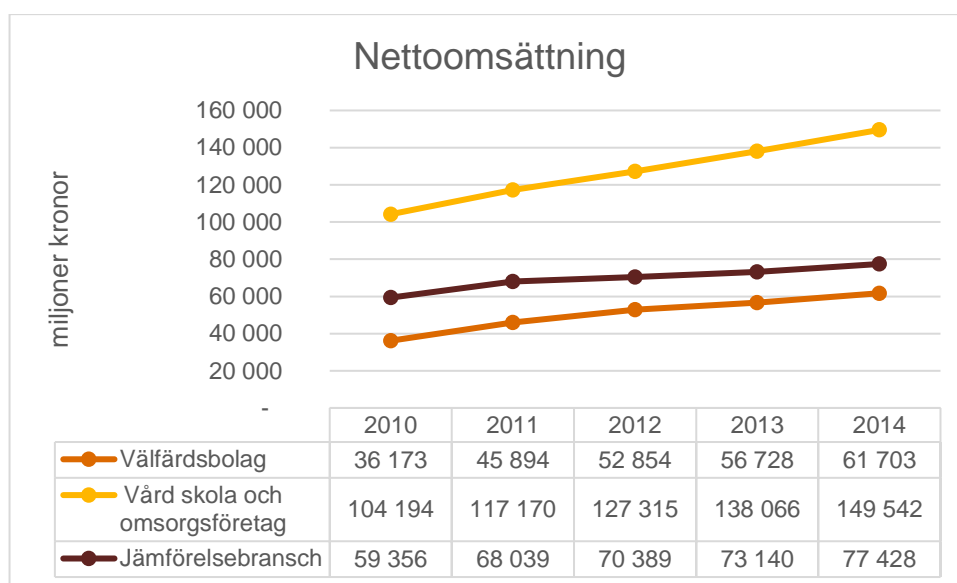
¹ Register upprättat av SCB över alla företag som utför välfärdstjänster på uppdrag av kommuner, regioner och landsting

² "Förbättrad Valfärd, Sant och falskt om företagande i välfärden" som gjorts av HUI Research på uppdrag av Svenskt Näringsliv

³ Den privata vård- och omsorgsmarknaden ur ett finansiellt perspektiv, Grant Thornton

2.1. Kort om välfärdsföretagens utveckling

I nedanstående diagram jämförs utvecklingen av nettoomsättningen för välfärdsbolagen med samtliga aktiebolag som verkar inom vård, skola och omsorg⁴ och med vår jämförelsebransch. Uppgifter om jämförelsebranschen och vård, skola omsorgsföretagen är hämtade från Serranodatabasen.⁵ Vi har rensat bort alla offentligt ägda bolag. Se vidare i appendix om metod.

Figur 1 Nettoomsättning, exklusive offentligt ägda bolag

Av diagrammet framgår att endast en mindre del av omsättningen inom vård, skola och omsorgsföretagen utgörs av omsättning i välfärdsföretagen. Över hälften av omsättningen sker i bolag som har mindre än 50 % av sina intäkter från kommuner, regioner och landsting.

Vidare framgår av diagrammet att välfärdsbolagen haft en högre tillväxt än jämförelsebranschen⁶ under den period vi undersökt, vilket tyder på att de tjänster som erbjuds av dessa företag är efterfrågade.

⁴ SNI kod 85-88

⁵ Se vidare appendix

⁶ Jämförelsebranschen består av företag inom andra personalintensiva verksamheter, bemanning, bevakning och företagstjänster. Se vidare appendix.
oktober 2016

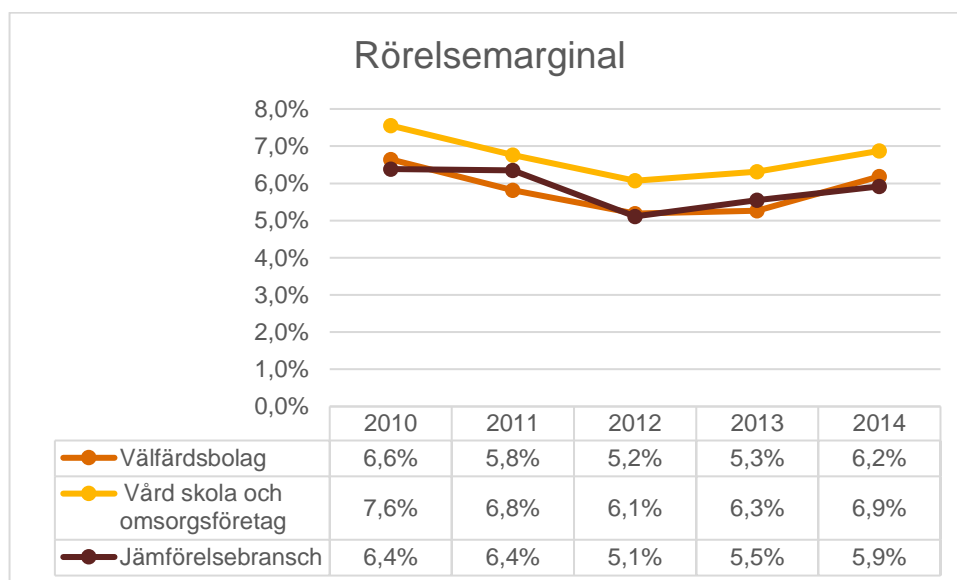
3. Om välfärdsbolag och andra

3.1. Hur ser rörelsemarginalen i välfärdsbolagen ut jämfört med andra?

I diagrammet nedan ser vi att rörelsemarginalen är systematiskt lägre för välfärdsföretagen än för de företag inom vård, skola och omsorg som har mer än 50% av sina intäkter från andra källor än kommuner, regioner och landsting och som alltså inte räknas till välfärdsföretagen.

I genomsnitt över femårsperioden skiljer det 0,9 procentenheter. Omsatt i reda pengar är denna skillnad väldigt tydlig. Om välfärdsbolagen 2014 hade haft 0,9 procentenheter högre rörelsemarginal hade rörelseresultatet ökat med lite över 552 miljoner kronor.

Även i förhållande till vår jämförelsebransch är välfärdsföretagen mindre lönsamma här är dock skillnaden mindre, 0,1 procentenheter.

Figur 2 Rörelsemarginal (rörelseresultat/nettoomsättning) exklusive offentligt ägda bolag

Den bild vi får av rörelsemarginalen är att välfärdsföretagen har lägre rörelsemarginaler än andra bolag inom vård, skola och omsorg, och att rörelsemarginalen är likartad men något lägre än vår jämförelsebransch.

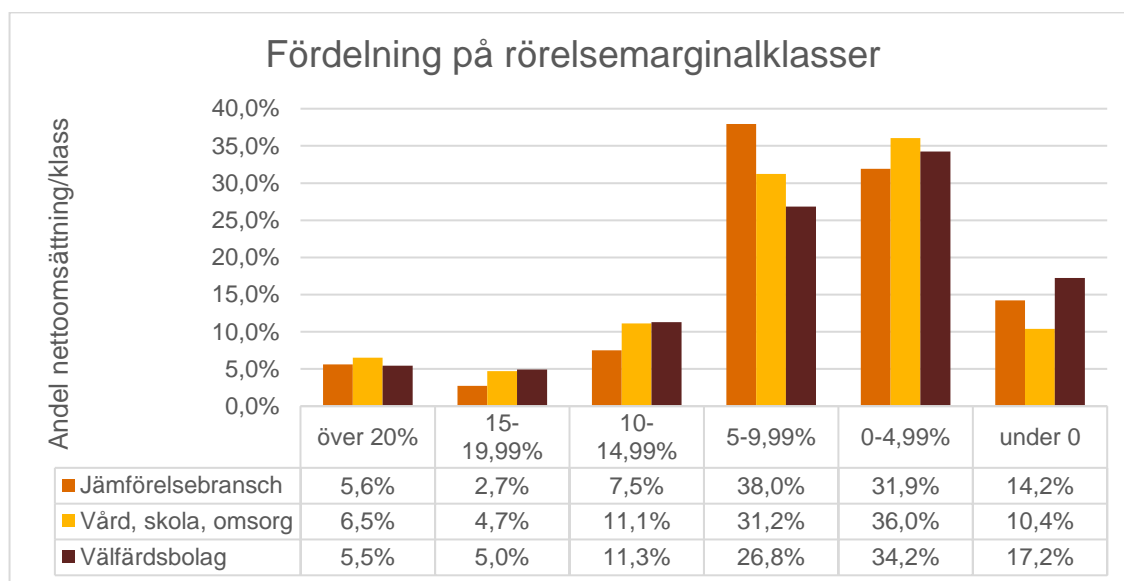
3.2. Är det vanligt med bolag med höga rörelsemarginaler?

Ett kompletterande perspektiv till de jämförelser som tidigare gjorts av rörelsemarginaler och andra resultatmått för hela välfärdsbranschen, är att titta på mikronivå, på de enskilda företagen. Hur vanligt är det egentligen med riktigt höga rörelsemarginaler?

För jämförelsebranschen och bolagen inom välfärdsområdet, SNI 85-88, har vi hämtat data från Serranoregistrer⁷. För att kunna jämföra med bolagen i välfärdsregiseret bad vi SCB ta fram motsvarande data från utförarregiseret.

Vi har valt att endast ta med de bolag som redovisat en nettoomsättning under alla fem åren. Syftet är att inte enstaka år ska väga för tungt. Rörelsemarginalen är beräknad som summa rörelseresultat/summa nettoomsättning för alla fem åren. Det är alltså inte ett medelvärde av de enskilda årens rörelsemarginaler.

Liksom tidigare har vi i samtliga urval tagit bort de offentligt ägda bolagen.

Figur 3 Andel av företagens nettoomsättning 2010-2014 i rörelsemarginalklasser, exklusive offentligt ägda bolag⁸

Som framgår är branscherna relativt lika. Den mest frekventa rörelsemarginalklassen för vård, skola omsorg liksom för välfärdsbolagen är klassen 0-4,99 % medan den för jämförelsebranschen är 5-9,99%

Bland välfärdsbolagen sker en större andel av omsättningen i bolag rörelsemarginaler under 5% (51,5% jämfört med ca 46% för de båda andra branscherna). Framför allt beror det på att 17,2 % av omsättningen sker i bolag med negativa rörelsemarginaler.

Vård, skola och omsorgsbolagen liksom välfärdsföretagen har en högre andel omsättning i bolag med rörelsemarginaler över 15 % än vad vår jämförelsebransch har, ca 11% jämfört med ca 8%.

Vad som är en "lagom" rörelsemarginal är förstas en värderingsfråga. Men vår analys visar att det är ovanligt att företag i de branscher vi analyserat har höga rörelsemarginaler över tid. Enstaka år kan det naturligtvis se annorlunda ut.

⁷ Se appendix

⁸ Noteras kan att mindre bolag, där ägaren arbetar i bolaget, generellt sett har en högre rörelsemarginal än genomsnittet. I sådana bolag är det ofta svårt att skilja mellan kapitalinkomster och arbetsinkomster. Ägarens utdelning är dock ofta resultatet av riskfylld verksamhet och har tydlig kapitalinkomstkaraktär. Skattereglerna för fåmansbolag beaktar också dessa förhållanden.

4. *Ansvarsbegränsning*

Denna rapport har endast upprättats för Svenskt Näringsliv. PwC har inte utan föregående skriftligt samtycke ansvar mot en tredje man som tar del av och förlitar sig på rapporten.

PwC tar inget ansvar för slutsatser, analyser och tolkningar som annan gör med utgångspunkt i denna rapport.

PwC tar inget ansvar för felaktigheter eller mångtydigheter i de datakällor som rapporten bygger på.

I övrigt gäller ansvar enligt FARs allmänna villkor för rådgivningstjänster 2014:1.

5. *Appendix Metod*

5.1. *Metod*

För denna analys har vi valt att definiera välfärdsbolag som aktiebolag som verkar inom vård skola eller omsorg och vars omsättning till minst 50 % kommer från kommuner, landsting och regioner⁹. Dessa bolag kan ses som välfärdsbolag i den meningen att en stor del av deras affärer beror på ersättning för tjänster inom offentligt finansierade välfärdstjänster.

Vi har bett SCB att ta fram dessa bolag ur utförarregistret, som är ett register som SCB ansvarar för och som bygger på inrapporterade uppgifter från kommuner, landsting och regioner om vilka de köpt tjänster inom vård, skola och omsorg från.

För att skapa en tidsserie följde vi de aktiebolag som uppfyllde kriterierna för att vara välfärdsbolag år 2014 bakåt i tiden fem år, alltså till 2010. Tidsserierna avser således de välfärdsbolag enligt ovanstående definition som fanns 2014. Det betyder att det för de tidigare åren kan finnas fler bolag som sålde tjänster till den offentliga sektorn än de som är med i vårt urval. Det kan också vara så att välfärdsbolagen under något av de tidigare åren inte hade minst 50 % av sin omsättning från offentlig sektor. Trots denna risk är det värt att följa tidsserier, eftersom slutsatser om olika typer av nyckeltal inte är lämpliga att göra med ett enstaka år som bas. Enskilda affärshändelser och beslut kan då få alltför stor inverkan.

I de jämförelser vi gjort med alla aktiebolag med SNI kod 85-88 (skola, vård och omsorg) och vår jämförelsebransch, se nedan, har vi på samma sätt utgått från bolag 2014 och följt dessa bakåt i tiden.

Genom detta urval har vi uteslutit alla verksamheter inom vård, skola och omsorg som bedrivs av ekonomiska och ideella föreningar, stiftelser, handelsbolag/kommanditbolag och enskilda näringsidkare. Detta gäller även de branscher vi jämför med.

Eftersom uppgifter om välfärdsbolagens organisationsnummer är sekretessbelagda av SCB, har vi bett SCB leverera ekonomisk information om de ingående bolagen. SCB har hämtat den från databasen Företagens ekonomi som bygger på det särskilda räkenskapsutdrag (SRU) som är en del av bolagens deklarerationer.

För att göra jämförelser med samtliga bolag inom vård, skola och omsorg samt för att ta fram vår jämförelsebransch, har vi använt data från Serranodatabasen. I den databasen finns data från bolagens årsredovisningar.

⁹ Samma metod som användes i "Förbättrad Välfärd, Sant och falskt om företagande i välfärden" som gjorts av HUI Research på uppdrag av Svenskt Näringsliv oktober 2016

5.2. De offentligt ägda bolagen

Som nämnts ovan ingår även offentligt ägda bolag som får ersättning från kommuner, landsting eller regioner i utförrregistret. Eftersom vi inte har tillgång till uppgifter om enskilda företags i utförrregistret, måste vi gå tillväga på annat sätt om vi vill ta hänsyn till eventuella effekter som dessa bolag kan ha på nettoomsättning och rörelseresultat.

I Serranodatabasen, vilken innehåller data från årsredovisningar, finns även uppgift om bolagen är privat eller offentligt ägda. Vi har använt uppgifter om nettoomsättning och rörelseresultat från detta register och dragit bort från de uppgifter vi fått via utförrregistret. Vi har valt ut de bolag som verkar inom utförrregistrets område och som bedöms ha mer än 50 % av sin omsättning från kommuner, regioner och landsting

Rörelsemarginal	2010	2011	2012	2013	2014
Alla välfärdsbolag	5,8%	4,8%	4,4%	4,4%	4,9%
Välfärdsbolag exkl. offentligt ägda	6,6%	5,8%	5,2%	5,3%	6,2%
Serrano SNI 85-88	6,9%	5,9%	5,2%	5,5%	5,7%
Serrano SNI 85-88 exkl. offentligt ägda	7,6%	6,8%	6,1%	6,3%	6,9%
Jämförelsebransch	6,5%	6,8%	5,2%	5,6%	5,9%
Jämförelsebransch exkl. offentligt ägda	6,4%	6,8%	5,1%	5,6%	5,9%

Tabell 1 Jämförelse rörelsemarginaler med eller utan offentligt ägda bolag

Av tabellen ovan framgår att en tydlig effekt på rörelsemarginalen uppstår när vi ”renskar bort” de offentligt ägda bolagen inom välfärdsområdet. De privatägda bolagen har högre rörelsemarginaler. I de offentligt ägda välfärdsbolagen är den summerade rörelsemarginalen under femårsperioden 0,2%, dvs i stort sett ingen alls.

Eftersom syftet är att ge en rättvisande bild av de privatägda välfärdsbolagen och påverkan är tydlig har vi i samtliga jämförelser kring rörelsemarginal, tagit bort de offentligt ägda bolagen.

Något som också framgår av tabellen ovan är att effekten av att ta bort de offentligt ägda bolagen är större för välfärdsbolagen än för såväl jämförelsebranschen som bolagen inom SNI 85-88 i Serranodatabasen. Det beror sannolikt på att de privatägda bolagen har en lägre andel av nettoomsättningen i välfärdsbranschen, ca 83% jämfört med 89% för alla företag inom vård, skola och omsorg och 94% i jämförelsebranschen.

5.3. Jämförelsebranscher

För att jämföra bolagen inom vård, skola och omsorg med andra tjänstebranscher har vi skapat en ”jämförelsebransch” baserat på årsredovisningsdata ur Serranodatabasen¹⁰. Liksom för välfärdsbolagen utgick vi från 2014 års aktiebolag och hämtade data för dessa om perioden 2010-2014. Den består av bolag som också verkar i personalintensiva branscher.

¹⁰ Serranodatabasen samlar information från alla bolags årsredovisningar. oktober 2016

SNI 2007	Beteckning
78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster
80	Säkerhets- och bevakningsverksamhet
82	Kontorstjänster och andra företagstjänster

Tabell 2 SNI-koder jämförelsebranscher

År 2014	Jämförelsebranscher	Utförarregistret	Alla AB SNI 85-88
Antal bolag	4925	3023	7704
Nettoomsättning mdr kr	77428	72820	160984
Nettoomsättning/bolag mkr	15,7	24,1	20,9

Tabell 3 Storleksjämförelse med jämförelsebransch

5.4. Risker

Enligt SCB är utförarregistret under uppbyggnad, vilket kan innebära vissa felrapporteringar. SCB bedömer dock att data från 2014 är tillförlitliga.

Vårt val att ta med bolag som har 50 % eller mer av sin nettoomsättning från kommun, regioner och landsting, innebär att det kan finnas bolag som har upp till 50% av sin omsättning från privata källor. Det är inte möjligt att urskilja i vilken omfattning olika typer av resultat uppstår som en följd av de offentliga intäkterna och i vilken omfattning de kommer från de privata.

Data från SRU är inte justerad för olika längd på räkenskapsår, och ger inte samma detaljnivå som den som bygger på årsredovisningar.

Utförarregistret innehåller inte ekonomisk information om moder-, dotter- eller systerbolag till välfärdsbolag, om dessa inte själva erhåller betalning från kommun, region eller landsting. Detta påverkar dock inte nettoomsättningen och med största sannolikhet heller inte rörelseresultatet annat än i mycket begränsad omfattning för välfärdsföretagen.

En motsvarande risk finns för den information vi hämtat ur Serranodatabasen, den består då i att ekonomiskt utfall inom respektive bransch påverkas av moder-, dotter- eller systerbolag som har en annan SNI-kod än den vi använt för att göra urvalet¹¹.

Eftersom vi i denna analys är intresserade av den operativa delen av företagens verksamhet bedömer vi att risken för denna typ av fel inte påverkar slutsatser som bygger på nettoomsättning och rörelseresultat annat än i begränsad omfattning.

Samma bedömning görs av SCB som till rapporten "Förbättrad Välfärd - Sant och falskt om företagande i välfärden" bifogat en teknisk rapport avseende ett urval av bolag i utförarregistret som i stort motsvarar det vi bett SCB att göra.

¹¹ Ett större bolag inom välfärdssektor har en betydande omsättning i ett servicebolag med annan SNI-kod än 85-88. Detta bolag har vi lagt till och inkluderat i SNI 85-88.
oktober 2016